

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ได้ประชาชนที่มีคุณภาพ อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ฉะนั้นรัฐจึงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาโดยตรง โดยจะต้องถือว่าการศึกษานั้นมีความสำคัญสูงยิ่งอันหนึ่งแห่งกิจการของรัฐทั้งปวง

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตกำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ ดังปรากฏในแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 หมวดที่ 3 ข้อ 33 (ราชกิจจานุเบกษา 2520 : 380) ว่า "การศึกษาระดับอุดมศึกษา.....มุ่งพัฒนาความเจริญของทางสติปัญญา และความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคมและประเทศชาติ"

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตอันเป็นที่คาดหวังไว้ว่ามีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม คนที่มีโอกาสได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงถือได้ว่า เป็นทรัพยากรอันมีค่ายิ่งของประเทศ บุคคลเหล่านี้จะมีคุณค่ามากหรือน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่ามหาวิทยาลัยได้จัดการศึกษาให้เหมาะสมมากน้อยแค่ไหน มหาวิทยาลัยจึงมิได้มีหน้าที่รับผิดชอบเพียงความเจริญก้าวหน้าทางด้านสติปัญญาของนิสิตนักศึกษาเพียงด้านเดียวเท่านั้น หากรวมถึงศีลธรรมจรรยา จิตใจและพัฒนาการทางสังคมของนิสิตนักศึกษาอีกด้วย

การที่จะให้บรรลุในจุดมุ่งหมายดังกล่าว ย่อมไม่อาจสำเร็จผลอย่างสมบูรณ์ ถ้าพึ่งเพียงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น ทั้งนี้เพราะเหตุว่า หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปมักจะมีข้อจำกัดทางวิชาการ คือ ไม่สามารถสร้างเสริมพัฒนาการโดยรอบด้านของนิสิตนักศึกษาได้ เนื่องด้วยระเบียบวิธีและเวลาอันจำกัด ซึ่งไม่สามารถตอบสนองในความต้องการและความสนใจของนิสิตนักศึกษาได้อย่างครบถ้วน (วิจิตร ศรีสอาน, 2521 :

11) ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษา โดยทั่วไปจึงจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ในรูปของการจัดบริการนิสิตนักศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนและสร้างเสริมคุณลักษณะ ของนิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวรู้จักกันในนามของ ฝ่ายกิจการ นิสิตนักศึกษา

เนื่องจากงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบอุดมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ ระบบอุดมศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่ในปัจจุบันงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาเพิ่ง จะเริ่มมีการตื่นตัวอย่างจริงจัง สาเหตุที่มีการตื่นตัวกันมาก ก็เนื่องจากการที่ผู้เรียนในระดับ อุดมศึกษาเพิ่มจำนวนมากขึ้น (ประกอบ คุปรัตน์, 2525 : 1) ตลอดจนนิสิตนักศึกษาต้อง เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมายอันเป็นผลกระทบกระเทือนถึงความสำเร็จและความก้าวหน้า ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา ซึ่งจากการศึกษาที่เกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคหลายครั้งได้พบว่านักศึกษาของไทยมีปัญหาที่ควรจะได้รับ的帮助เหลือดังนี้ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับสุขภาพ ทุนการศึกษา การปรับตัวของนักศึกษาให้เข้ากับระบบการศึกษาของ สถานศึกษา ที่พักอาศัย บุคลิกภาพของนักศึกษา เพศตรงข้าม กิจกรรมของนักศึกษาที่มากเกินไป ตลอดจนปัญหาในการตัดสินใจเลือกศึกษาในสายวิชาชีพที่เหมาะสมกับตัวของนักศึกษาเอง เมื่อนักศึกษามีปัญหาที่จะทำให้นักศึกษาขาดสมาธิที่จะศึกษาเล่าเรียนย่อมจะทำให้นักศึกษาเกิด ปัญหาในการเรียนขึ้นมาอีกปัญหาหนึ่ง ถ้าปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนของนักศึกษานั้นมี มากก็อาจทำให้นักศึกษาผู้นั้นไม่สามารถจะศึกษาเล่าเรียนต่อไปได้ (สำเนาวั ขจรศิลป์, 2524 : 3) นอกจากนั้นในแต่ละปีการศึกษายังพบว่า มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ต้องออกจาก มหาวิทยาลัยกลางคืนหรือใช้เวลาในการศึกษามากกว่าที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งทำให้เกิดการ สูญเปล่าทางการศึกษา เพราะการให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษา รัฐจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง มากต่อนิสิตนักศึกษาแต่ละคน เมื่อเทียบกับการให้การศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับ มัธยมศึกษา (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2521 : 10) ซึ่งหากสถาบันอุดมศึกษาสามารถช่วยขจัด ปัญหาเหล่านี้ได้ ก็จะทำให้นักศึกษามีสมาธิที่จะศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและจะสามารถลดจำนวนนักศึกษาที่ไม่สามารถศึกษาจบหลักสูตรภายใน เวลาที่กำหนดได้ จึงนับว่างานบุคลากรนิสิตนักศึกษาช่วยประหยัดเงินได้ทั้งในส่วนตัวของนัก- ศึกษาและในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาด้วย (สำเนาวั ขจรศิลป์, 2524 : 4)

จึงอาจกล่าวได้ว่า งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ นิสิตนักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวลในด้านการครองชีพ จึงทำให้สามารถใช้เวลาในการศึกษาได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้งานบุคลากรนิสิตนักศึกษายังมีความ สำคัญในอันที่จะช่วยสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งช่วยสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นแก่นิสิตนักศึกษา อีกด้วย โดยเฉพาะทางด้านจริยธรรม คุณธรรม อันก่อให้เกิดวินัยในตนเองและสิ่งต่าง ๆ อัน จำเป็นต่อการประกอบภารกิจในอนาคต คุณสมบัติชนดังกล่าวจะเกิดขึ้นแก่นิสิตนักศึกษาได้แค่ ไหน เพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การควบคุมและการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของสถาน ศึกษาเป็นประการสำคัญ (ศรีนัย ดำริสุข, 2521 : 51)

สำหรับในภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันพบว่างานบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ยัง ไม่ได้ช่วยให้ระบบอุดมศึกษาได้บรรลุ เป้าหมายเท่าที่ควร(สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2524 : 3) การให้บริการยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการของนิสิตนักศึกษาและบริการที่ได้จัดให้ ก็ยังมี น้อยไม่สามารถแก้ปัญหาที่สำคัญ ๆ ของนิสิตนักศึกษาได้ (ประกอบ คุปรัตน์, 2525 : 1) การที่จะแก้ปัญหาและพัฒนางานบุคลากรนิสิตนักศึกษาให้ดีขึ้น หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ โดย ตรงคือ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้เข้มแข็ง ทันต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในอันที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษา แต่สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องประสานและร่วมมือกันในการทำงาน การที่จะทำให้เกิดความร่วมมือและการ ประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจใน โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาและรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างดี การบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาจึงจะดำเนินไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตาม เป้าหมายที่ได้วางเอาไว้

เนื่องจากความสำคัญของงานบุคลากรนิสิตศึกษามีมากดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาโดยทั่วไปยังมิได้ปฏิบัติงานทางด้านนี้ให้มีคุณภาพดีเท่าที่ควร จึงเป็น ปัญหาที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งสำหรับการที่จะแก้ปัญหาและการเตรียมงานด้านบุคลากรนิสิต- ศึกษาของมหาวิทยาลัยในอนาคต ตลอดจนการหาแนวทางในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรนิสิต นักศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันยิ่งขึ้น และ เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ปรับปรุงและพัฒนา การบริหารงานทางด้านนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงโครงสร้างและกระบวนการบริหาร

หารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา เพื่อจะศึกษาถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ว่ามีรูปแบบในการบริหารงานเป็นเช่นไร ประสบปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างในการดำเนินงาน เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน บรรลุวัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาตามแนวทางสากลและตามแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ ประกอบกับงานวิจัยในแนวนี้ยังมีผู้ได้ทำการวิจัยไว้ จึงคาดว่าผลวิจัยที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและทิศทางเพื่อการปรับปรุงงานบริหารงานบุคลากรนิสิตศึกษาในมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

3 ด้านคือ การวางแผนงาน การดำเนินงาน และการประเมินผลงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์เฉพาะในเรื่องโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ 9 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. การวิเคราะห์ในเรื่องของกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น ผู้วิจัยจะทำการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงาน การดำเนินงาน และการประเมินผลงาน

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมและกิจการทุกอย่างที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนอกชั้นเรียนตามปกติ เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและเพื่อพัฒนานิสิตทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ

การบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา หมายถึง การจัดการต่าง ๆ เพื่อให้งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาได้ดำเนินไปโดยบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

โครงสร้างการบริหาร หมายถึง โครงสร้างในการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ได้แก่ การจัดขอบข่ายและประเภทของงาน การจัดแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ และการจัดตำแหน่งของบุคลากร

กระบวนการบริหารงาน หมายถึง วิธีการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยกำหนดขั้นตอนอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กันและเป็นไปอย่างมีระบบ กระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ด้านด้วยกันคือ การวางแผนงาน การดำเนินงาน และการประเมินผลงาน

มหาวิทยาลัย หมายถึง สถานศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 9 แห่ง ตามที่ระบุไว้ในขอบเขตของการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือ ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และหัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงภาพรวมของโครงสร้างงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นจริงในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทั้งในด้านรูปแบบของโครงสร้าง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ก็จะได้ทราบถึงกระบวนการบริหารงานที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน อันจะทำให้เห็นว่างานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน เป็นไป เพื่อการพัฒนา นิสิต

นักศึกษาหรือไม่ ปัญหาอยู่ที่จุดไหน อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยสำหรับเป็นข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่ให้การสัมภาษณ์และผู้

ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ที่กำลังปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในปี พ.ศ. 2527 ของทั้ง 9 สถาบัน จำนวน 89 คน

1.2 ผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ซึ่งได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือ ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และหัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา ของทั้ง 9 สถาบัน สถาบันละ 2 คน รวมเป็น 18 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระดับกองกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

7 ด้าน โดยแบ่งเป็น

1. ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา จำนวน 18 ข้อ
2. ด้านหอพักนิสิตนักศึกษา จำนวน 26 ข้อ
3. ด้านบริการจัดหางาน จำนวน 12 ข้อ
4. ด้านทุนการศึกษา จำนวน 12 ข้อ
5. ด้านบริการอนามัย จำนวน 13 ข้อ
6. ด้านวินัยนิสิตนักศึกษา จำนวน 14 ข้อ
7. ด้านบริการให้คำปรึกษา จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอันเนื่องมาจากโครงสร้าง

สร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 14

ข้อ และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้สำหรับ

เพื่อสัมภาษณ์รายละเอียดปลีกย่อยที่ไม่สามารถหาได้จากเอกสารของสถาบันนั้น ๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอทั้งแบบบรรยายและรูปตารางประกอบคำอธิบาย ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามชนิดมาตรา

ส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้รับทั้งจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มา เรียบเรียงออกมาเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ในส่วนที่ 1 จะเป็นการเสนอเกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

ในส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยทำการวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่ได้ตั้งไว้สอดคล้องกับแนวสากลหรือไม่
2. วัตถุประสงค์ของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่ได้ตั้งไว้ในสภาพปัจจุบันได้เป็นไปตามที่ตั้งไว้หรือไม่
3. โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

4. การดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในภาวะปัจจุบันได้มีส่วนช่วยให้มหาวิทยาลัยได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ทำหนังสือที่ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดหาเอกสาร ตลอดจนขออนุญาตผู้ที่จะให้การสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวก่อน แล้วจึงนัดวันสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองทั้งหมด